

รายงานการวิเคราะห์ การเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าว สัญชาติจีน - จีนไต้หวัน

ภาพรวมสถานการณ์ ผลกระทบ และข้อเสนอเชิงนโยบาย

แบบติดตาม
การนำไปใช้ประโยชน์

กองเศรษฐกิจการแรงงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

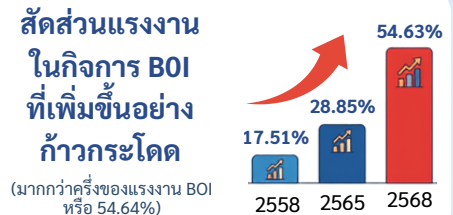
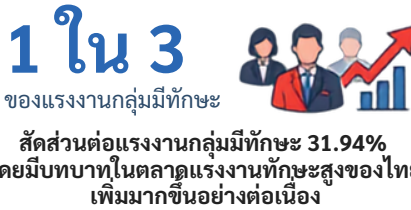
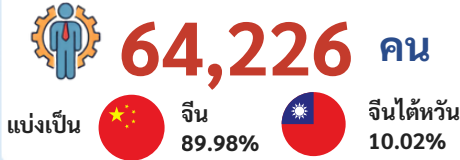
รายงานฉบับสมบูรณ์

รายงานการวิเคราะห์ การเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าว สัญชาติจีน - จีนไต้หวัน

ภาพรวมแรงงานจีน-จีนไต้หวัน

จำนวนแรงงานจีน-จีนไต้หวัน (พ.ย. 68)

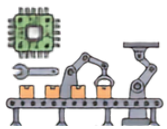

ภาคการผลิตคืออุตสาหกรรมหลัก

จำนวนแรงงานจีน-จีนไต้หวัน **28,374 คน** อยู่ใน **ภาคการผลิต**

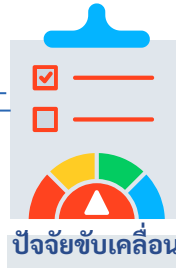
สะท้อนบทบาทของแรงงานจีน-จีนไต้หวัน ในภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนจากจีนและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะกลุ่ม EV และอิเล็กทรอนิกส์

การขยายตัวของการลงทุน
ในอุตสาหกรรมเทคโนโลยี
ขั้นสูง

ความต้องการแรงงานที่มี
ทักษะและความเชี่ยวชาญ
เฉพาะทาง

ปัจจัยขับเคลื่อน

ด้านยุทธศาสตร์ การลงทุนระหว่างประเทศ

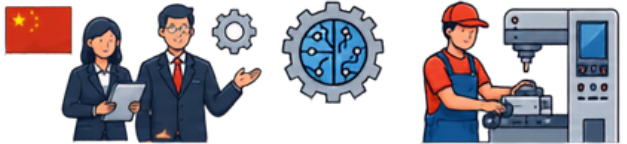
- Thailand 4.0
- EEC
- BOI
- China + N
- Belt and Road Initiative (BRI)

ผลกระทบต่อประเทศไทย

โอกาส : การถ่ายทอดเทคโนโลยี

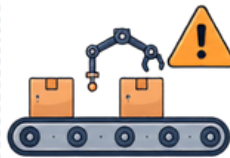
ถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้เฉพาะด้านจากผู้เชี่ยวชาญสู่แรงงานไทย ช่วยยกระดับทักษะและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ผู้เชี่ยวชาญจีน

แรงงานไทย

ความเสี่ยง : สถานะการพึ่งพาแรงงานต่างชาติทักษะสูง

- ความสามารถในการผลิตบุคลากรที่มีทักษะตรงตามความต้องการของเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ทันเวลาที่
- การถ่ายทอดเทคโนโลยีอาจไม่เกิดขึ้นจริง หากไม่มีมาตรการกำกับดูแลหรือแผนการทำงานร่วมกันที่ชัดเจน
- การลงทุนและแรงงานกระจุกตัวอยู่ในบางพื้นที่ เช่น เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) อาจสร้าง แรงกดดันต่อโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุขภาค

แนวโน้มในระยะยาว

เติบโตต่อเนื่อง

จำนวนแรงงานจีนจะยังคงอยู่ในระดับสูง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

โครงสร้างการจ้างงาน

เปลี่ยนจากการนำเข้าผู้เชี่ยวชาญเข้ามาติดตั้งสายการผลิต ไปสู่การใช้บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา วิศวกรรมซอฟต์แวร์ และการดูแลโรงงานอัจฉริยะมากขึ้น

ความต้องการแรงงานทักษะสูงขยายตัว

ภาคการผลิตจะเชื่อมโยงกับภาคบริการมากขึ้น โดยเฉพาะโลจิสติกส์ การบำรุงรักษา การเงิน การประกันคุณภาพ และบริการทางธุรกิจ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

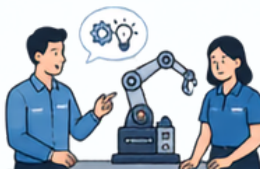
1 จัดทำฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าว
ทักษะสูงเพื่อใช้วิเคราะห์
และกำหนดนโยบายด้านแรงงาน

2 จัดทำแผนพัฒนากำลังคน
รองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

3 ส่งเสริมกลไกการถ่ายทอด
เทคโนโลยีในกิจการที่ได้รับ
การส่งเสริมการลงทุน

4 ต่อยอดกลไกการกำกับดูแล
แรงงานต่างด้าวที่มีอยู่ เพื่าระวัง
ความเสี่ยงที่อาจเกี่ยวข้องกับการ
ใช้แรงงานต่างด้าวไม่เป็นไปตาม
เงื่อนไข ที่กฎหมายกำหนด

สารบัญ

1. บทนำ.....	1
2. นิยามของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน - จีนไต้หวัน	1
3. สถานการณ์และบทบาทของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน - จีนไต้หวัน ในตลาดแรงงานไทย	1
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนในประเทศไทย	6
4.1 การขยายตัวของการลงทุนในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง	7
4.2 ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์เศรษฐกิจและการปรับตัวของภาคการผลิตโลก	7
4.3 ความต้องการแรงงานที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง.....	8
5. ผลกระทบต่อประเทศไทย	8
5.1 ผลกระทบเชิงบวก.....	8
5.2 ผลกระทบเชิงลบ.....	9
5.3 ประเด็นที่ควรติดตาม.....	10
6. แนวโน้มในระยะต่อไป	11
7. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	11
เอกสารอ้างอิง.....	13

รายงานการวิเคราะห์การเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน-จีนไต้หวัน

1. บทนำ

สาธารณรัฐประชาชนจีนและจีนไต้หวันมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจโลกและเป็นคู่ค้ารายใหญ่ของประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมาความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน และการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีนมีความใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของห่วงโซ่อุปทานโลก และแนวโน้มการขยายการลงทุนของภาคธุรกิจจีน-จีนไต้หวันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศปลายทางที่สำคัญของการลงทุนและการดำเนินธุรกิจของจีน-จีนไต้หวัน

การขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายบุคลากรระหว่างประเทศควบคู่กันไป ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ช่างเทคนิค หรือบุคลากรที่มีทักษะเฉพาะด้านที่เข้ามาปฏิบัติงานในกิจการของภาคเอกชน การติดตามสถานการณ์การเคลื่อนย้ายและการทำงานของบุคลากรสัญชาติจีน-จีนไต้หวันในประเทศไทย จึงมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างการลงทุน การจ้างงาน และความต้องการกำลังคนของภาคเศรษฐกิจ ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายด้านแรงงาน และการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

รายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์และแนวโน้มการทำงานของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน-จีนไต้หวันในประเทศไทย โดยวิเคราะห์จากข้อมูลการอนุญาตทำงาน โครงสร้างการจ้างงาน และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสะท้อนภาพรวมการเคลื่อนย้ายแรงงานจากจีน-จีนไต้หวัน เข้าสู่ประเทศไทย และนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของแรงงานกลุ่มดังกล่าวต่อเศรษฐกิจและตลาดแรงงานไทย

2. นิยามของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน - จีนไต้หวัน

แรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน-จีนไต้หวันในรายงานฉบับนี้หมายถึง แรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน-จีนไต้หวัน ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ตามลักษณะการเข้าเมือง ดังนี้

2.1 คนต่างด้าวมาตรา 59 (ทั่วไป) ได้แก่ คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยมิใช่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางผ่าน และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

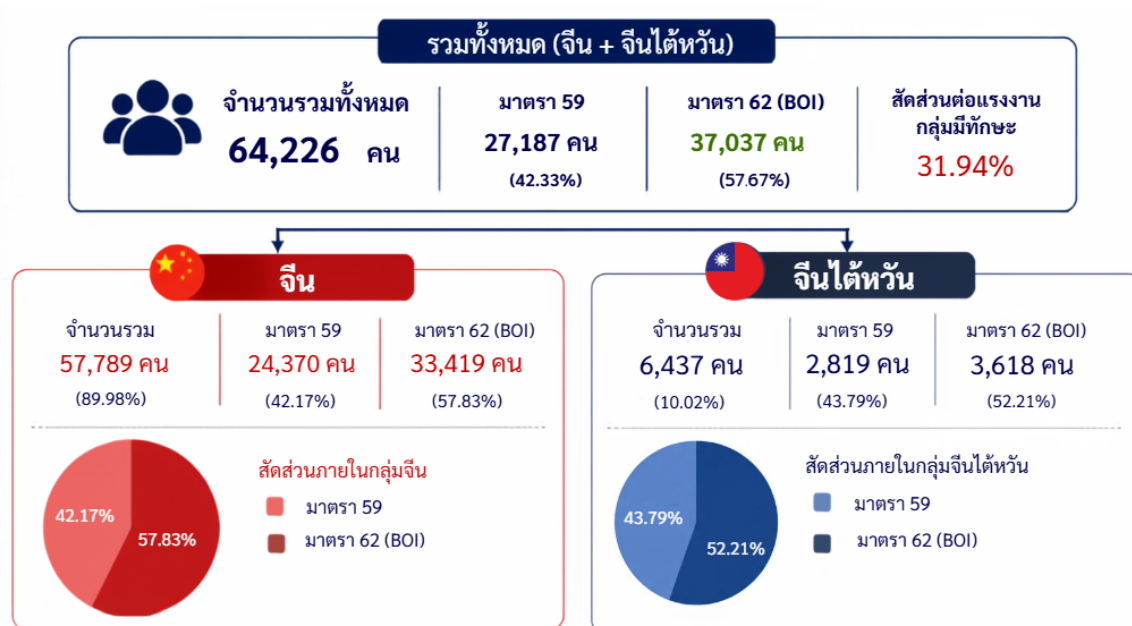
2.2 คนต่างด้าวมาตรา 62 (ประเภทส่งเสริมการลงทุน BOI) ได้แก่ คนต่างด้าว ที่เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน (พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520) หรือกฎหมายอื่น ได้แก่ พระราชบัญญัตินิติคนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 เช่น นักลงทุน ช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ

3. สถานการณ์และบทบาทของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน - จีนไต้หวัน ในตลาดแรงงานไทย

แรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน-จีนไต้หวันที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทย ณ เดือนพฤศจิกายน 2568 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 64,226 คน เป็นแรงงานกลุ่มทั่วไปตามมาตรา 59 จำนวน 27,187 คน คิดเป็นร้อยละ 42.33 และแรงงานกลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามมาตรา 62 (BOI) จำนวน 37,037 คน คิดเป็น

ร้อยละ 57.67 ของจำนวนทั้งหมด เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่ม พบว่า แรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน มีจำนวน 57,789 คน หรือร้อยละ 89.98 ของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนและจีนไต้หวันทั้งหมด โดยแบ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา 59 จำนวน 24,370 คน (ร้อยละ 42.17) และมาตรา 62 (BOI) จำนวน 33,419 คน (ร้อยละ 57.83) ขณะที่แรงงานสัญชาติจีนไต้หวัน มีจำนวน 6,437 คน หรือร้อยละ 10.02 ของทั้งหมด แบ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา 59 จำนวน 2,819 คน (ร้อยละ 43.79) และมาตรา 62 (BOI) จำนวน 3,618 คน (ร้อยละ 52.21) สะท้อนให้เห็นว่าแรงงานทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่เข้ามาทำงานภายใต้การส่งเสริมการลงทุน (BOI) มากกว่าการทำงานตามมาตรา 59 โดยมีสัดส่วนใกล้เคียงกันประมาณร้อยละ 56–58 ของแรงงานในแต่ละกลุ่ม (แผนภาพที่ 1)

แผนภาพที่ 1 จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนและจีนไต้หวัน จำแนกตามลักษณะการเข้าเมือง (พ.ย. 68)

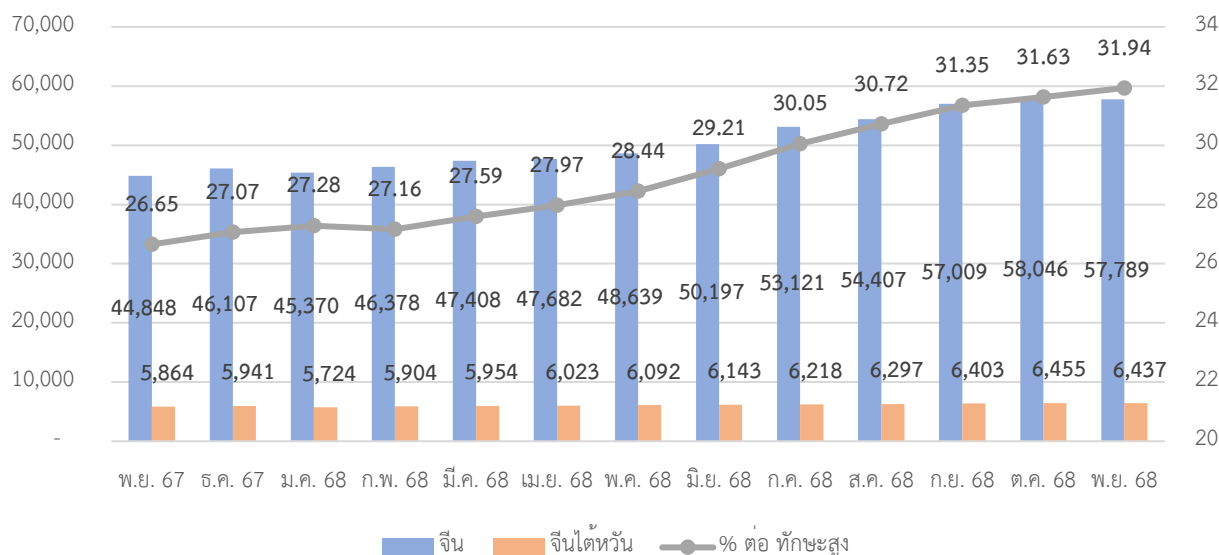
ที่มา สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว ประมวลผลโดย กองเศรษฐกิจการแรงงาน

จำนวนต่างด้าวต่างด้าวสัญชาติแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน-จีนไต้หวันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2567 – พฤศจิกายน 2568 โดยแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนเพิ่มขึ้นจาก 44,848 คน จำนวน 12,941 คน เป็น 57,789 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.86 (%yoy) ขณะที่แรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนไต้หวันเพิ่มขึ้นจาก 5,864 คน เป็น 6,437 คน หรือเพิ่มขึ้น 573 คน หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.8 (%yoy) สะท้อนให้เห็นว่าแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนเป็นกลุ่มหลักที่ขับเคลื่อนการขยายตัวของแรงงานทั้งสองกลุ่มในประเทศไทย (แผนภาพที่ 2 แกนซ้าย)

เมื่อพิจารณาควบคู่กับสัดส่วนต่อแรงงานทักษะสูงทั้งหมด (แผนภาพที่ 2 แกนขวา) พบว่า สัดส่วนแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนและจีนไต้หวันรวมกันเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 26.65 ในเดือนพฤศจิกายน 2567 เป็นร้อยละ 31.94 ในเดือนพฤศจิกายน 2568 หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.29 โดยแนวโน้มการเพิ่มขึ้นชัดเจนมากในช่วงครึ่งหลังของปี 2568 ตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นไป ซึ่งสัดส่วนเพิ่มจาก ร้อยละ 29.21 เป็น ร้อยละ 31.94 ภายในระยะเวลาเพียง 5 เดือน มีสัดส่วนคิดเป็นเกือบหนึ่งในสามของแรงงานทักษะสูงทั้งหมด

ในประเทศ แสดงให้เห็นว่าแรงงานจากทั้งสองกลุ่มมีบทบาทสำคัญเพิ่มขึ้นในตลาดแรงงานทักษะสูงของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การลงทุน และความต้องการแรงงานที่มีทักษะเฉพาะทางจากจีนที่เพิ่มขึ้นในประเทศไทย

แผนภาพที่ 2 จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนและเงินไต้หวันที่ได้รับอนุญาตทำงานในประเทศไทย และสัดส่วนแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนและเงินไต้หวันต่อแรงงานทักษะสูงทั้งหมด

ที่มา สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว ประมวลผลโดย กองเศรษฐกิจการแรงงาน

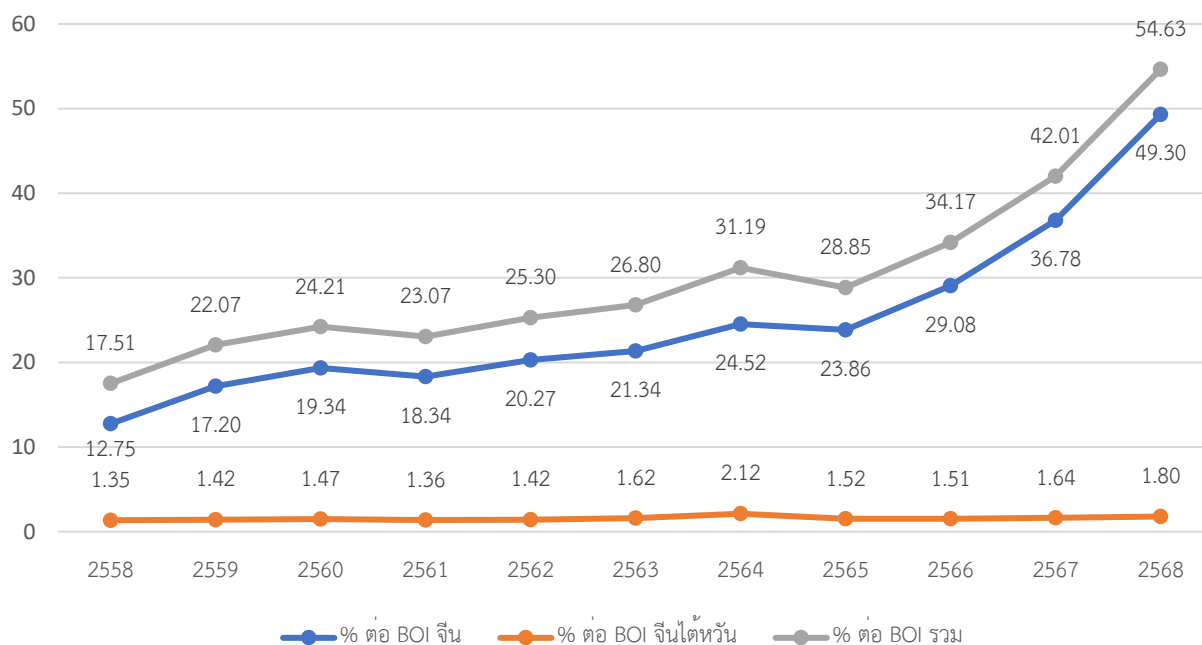
แผนภาพที่ 3 แสดงสัดส่วนแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน-เงินไต้หวัน ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ต่อแรงงาน BOI ทั้งหมด ระหว่างปี 2558 – 2568 พบว่า แรงงานจากทั้งสองกลุ่มมีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสัดส่วนรวมเพิ่มจาก ร้อยละ 17.51 ในปี 2558 เป็น ร้อยละ 54.63 ในปี 2568 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.12) สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนและเงินไต้หวันในภาคการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมของประเทศไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน

เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มพบว่า แรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนเป็นปัจจัยหลักที่ขับเคลื่อนการเพิ่มขึ้นดังกล่าว โดยสัดส่วนแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน BOI ต่อแรงงาน BOI ทั้งหมดเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 12.75 ในปี 2558 เป็น ร้อยละ 49.30 ในปี 2568 ขณะที่แรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนไต้หวันมีสัดส่วนค่อนข้างคงที่ในช่วง ร้อยละ 1.35–2.12 ตลอดช่วงเวลาเดียวกัน ส่งผลให้การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนและเงินไต้หวันรวมในกิจการ BOI เกิดจากการขยายตัวของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ยังพบว่าแนวโน้มการเพิ่มขึ้นมีความชัดเจนมากขึ้นในช่วงหลังปี 2565 โดยสัดส่วนรวมเพิ่มจาก ร้อยละ 28.85 ในปี 2565 เป็น ร้อยละ 54.63 ในปี 2568 หรือเพิ่มขึ้นเกือบสองเท่าภายในระยะเวลาเพียง 3 ปี สอดคล้องกับการขยายตัวของการลงทุนจากจีนในประเทศไทย โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เช่น ยานยนต์ไฟฟ้า (EV) อิเล็กทรอนิกส์ ดิจิทัล และอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2567)

โดยภาพรวม ณ ปี 2568 แรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนและจีนไต้หวันมีสัดส่วนมากกว่าครึ่งหนึ่งของแรงงานทั้งหมดในกิจการ BOI (ร้อยละ 54.63) สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงที่เพิ่มขึ้นระหว่างการลงทุนจากจีนกับความต้องการใช้แรงงานต่างด้าวทักษะสูงและแรงงานเฉพาะทางในประเทศไทย

แผนภาพที่ 3 สัดส่วนแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน-จีนไต้หวัน ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ต่อแรงงาน BOI ทั้งหมด

ที่มา สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว ประมวลผลโดย กองเศรษฐกิจการแรงงาน

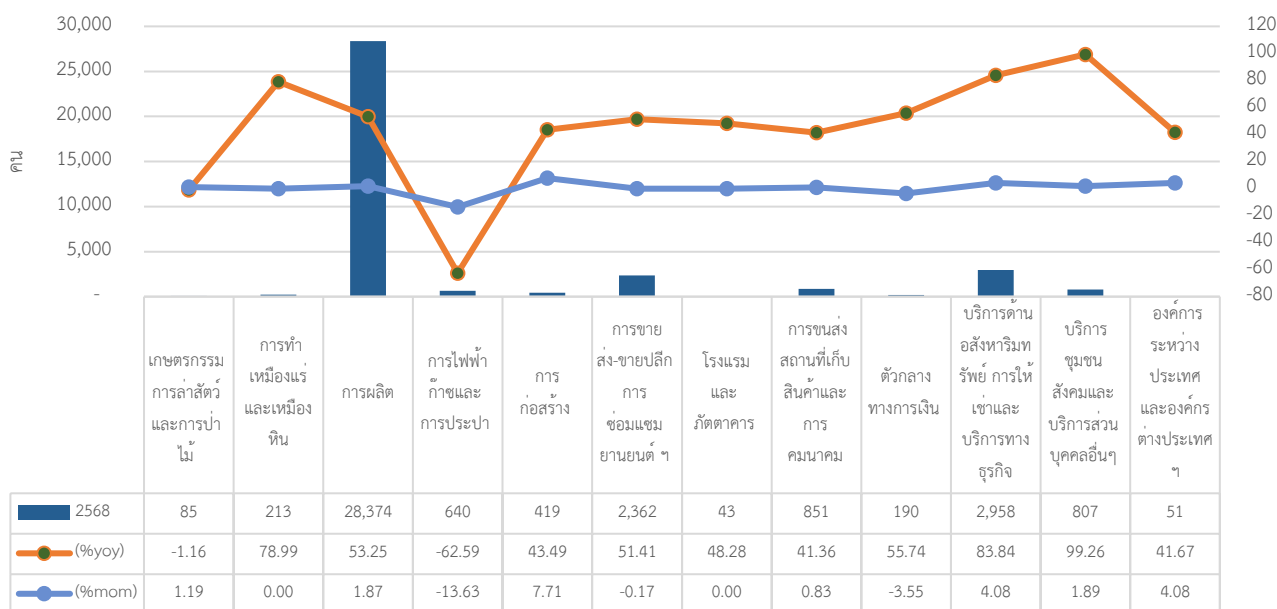
เมื่อพิจารณาจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนและจีนไต้หวันจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมในกลุ่มมาตรา 62 (BOI) ในปี 2568 พบว่า ภาคการผลิตเป็นสาขาที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนมากที่สุดอย่างชัดเจน มีจำนวน 28,374 คน คิดเป็นสัดส่วนสูงกว่าอุตสาหกรรมอื่นอย่างมาก สะท้อนบทบาทของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนในภาคอุตสาหกรรมการผลิตของประเทศไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนจากจีนและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่ (แผนภาพที่ 4)

รองลงมา ได้แก่ บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ จำนวน 2,958 คน และการขายส่ง การขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์ จำนวน 2,362 คน ตามลำดับ ขณะที่กิจกรรมด้านการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม มีจำนวน 851 คน และบริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ จำนวน 807 คน แสดงให้เห็นว่าแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนไม่ได้กระจุกตัวอยู่เฉพาะภาคการผลิตเท่านั้น แต่ยังมีการจ้างงานในกิจกรรมภาคบริการและกิจกรรมสนับสนุนทางธุรกิจในระดับหนึ่ง

เมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (YoY) พบว่า กิจกรรมที่มีอัตราการเติบโตสูงสุด ได้แก่ บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 99.26 รองลงมา คือ บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ เพิ่มขึ้นร้อยละ 83.84 และการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน

เพิ่มขึ้นร้อยละ 78.99 ขณะที่กิจกรรมการผลิต ซึ่งเป็นสาขาหลักของการจ้างงานแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน ยังคงขยายตัวในระดับสูงที่ร้อยละ 53.25

แผนภาพที่ 4 แรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน-จีนใต้วันที่ได้รับอนุญาตทำงานในประเทศไทย
กลุ่มมาตรา 62 (BOI) จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

ที่มา สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว ประมวลผลโดย กองเศรษฐกิจการแรงงาน

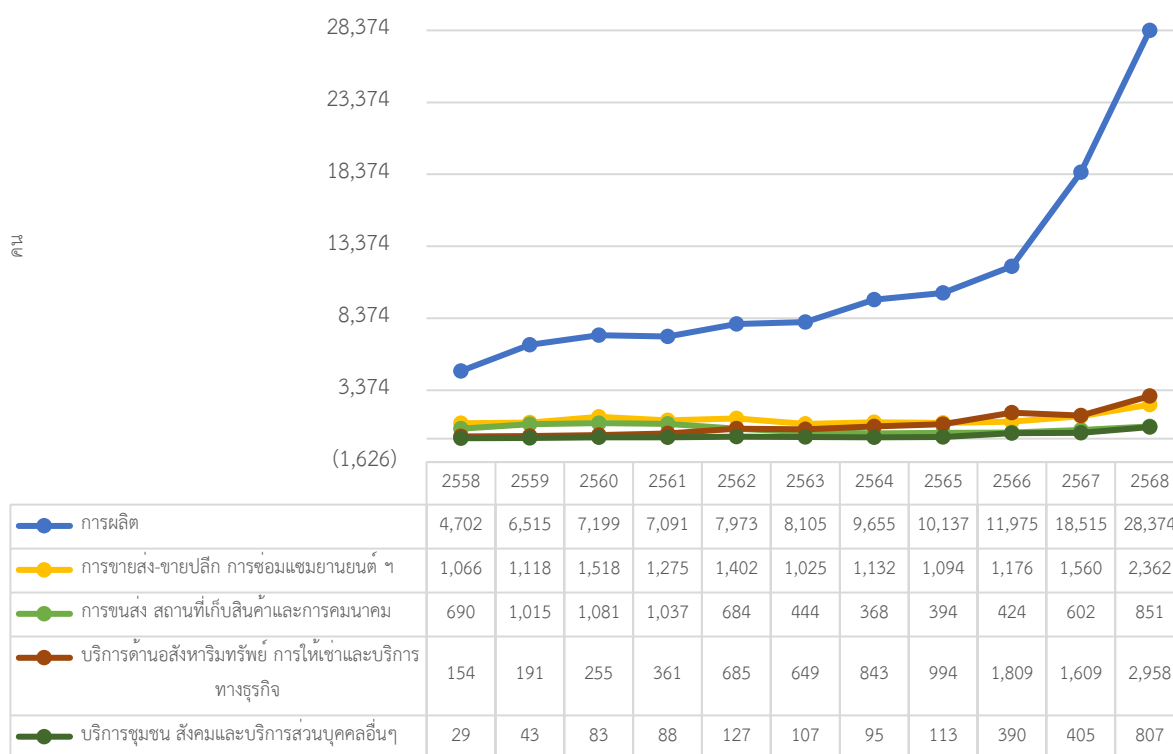
เมื่อพิจารณาจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน (กลุ่ม BOI) จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ในช่วงปี 2558 – 2568 พบว่า กิจกรรมการผลิต เป็นสาขาที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนมากที่สุดอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยจำนวนแรงงานเพิ่มจาก 4,702 คน ในปี 2558 เป็น 28,374 คน ในปี 2568 หรือเพิ่มขึ้นกว่า 6 เท่า ภายในระยะเวลา 10 ปี สะท้อนถึงการขยายตัวของการลงทุนจากจีนในภาคอุตสาหกรรมผลิตของไทย โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ยานยนต์ไฟฟ้า (EV) อิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2567) (แผนภาพที่ 5)

นอกจากนี้ ยังพบว่ากิจกรรมการขายส่ง การขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 1,066 คน ในปี 2558 เป็น 2,362 คน ในปี 2568 ขณะที่กิจกรรมบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ มีอัตราการเติบโตโดดเด่นเช่นกัน โดยเพิ่มจาก 154 คน เป็น 2,958 คน ในเวลาเดียวกัน หรือเพิ่มขึ้นเกือบ 19 เท่า สะท้อนให้เห็นว่าการจ้างงานแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน ไม่ได้กระจุกตัวอยู่เฉพาะภาคการผลิต แต่มีการกระจายตัวไปยังกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านการค้าและบริการมากขึ้น

สำหรับกิจกรรมการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม แม้จะมีจำนวนแรงงานต่ำกว่ากลุ่มการผลิต แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นภายหลังปี 2564 โดยจำนวนแรงงานเพิ่มจาก 368 คน ในปี 2564 เป็น 851 คน ในปี 2568 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 131.3 สะท้อนให้เห็นว่ามีการจ้างงานแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนในกิจกรรมด้านการขนส่งและการจัดเก็บสินค้ามากขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้านี้

ในภาพรวม โครงสร้างการจ้างงานของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนในประเทศไทยยังคงกระจุกตัวอยู่ในภาคการผลิตเป็นหลัก อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังระหว่างปี 2558–2568 พบว่า จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนในกิจกรรมด้านการค้า การขนส่ง และบริการทางธุรกิจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่าแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนมีการกระจายตัวไปยังกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายมากขึ้น นอกเหนือจากภาคการผลิตเพียงอย่างเดียว

แผนภาพที่ 5 จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน-จีนไต้หวันที่ได้รับอนุญาตทำงานในประเทศไทย
กลุ่มมาตรา 62 (BOI) ในประเภทอุตสาหกรรมหลัก

ที่มา สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว ประมวลผลโดย กองเศรษฐกิจการแรงงาน

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนในประเทศไทย

จากข้อมูลที่พบว่าแรงงานสัญชาติจีนมีจำนวนและสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในกลุ่มแรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (BOI) และกลุ่มแรงงานทักษะสูง สะท้อนให้เห็นว่าการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนเข้าสู่ประเทศไทยมีความเชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการลงทุนในระดับภูมิภาค โดยสามารถวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแนวโน้มดังกล่าวได้ ดังนี้

4.1 การขยายตัวของการลงทุนในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง: จีนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการลงทุนในไทย โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรม New S-Curve เช่น ยานยนต์ไฟฟ้า (EV) แบตเตอรี่ และอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลจาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (2568) ระบุว่าในปี 2567 จีนมียอดขอรับการส่งเสริมการลงทุนสูงเป็นอันดับ 2 (174,638 ล้านบาท) และในปี 2568 จีนยังคงเป็นนักลงทุนหลักในแง่จำนวนโครงการ (810 โครงการ จาก 2,050 โครงการ) และจีนได้หันมากระโดดขอรับการส่งเสริม 126 โครงการ ปัจจุบันดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวโน้มการลงทุนจากจีนในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง การขยายฐานการผลิตในภูมิภาคอาเซียน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้าและโลจิสติกส์ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ซึ่งล้วนส่งผลต่อความต้องการแรงงานทักษะสูงและบุคลากรเฉพาะทางจากจีนในประเทศไทยมากขึ้น (กรมประชาสัมพันธ์, 2569; Laotian Times, 2024; Xinhua News Agency, 2026)

4.2 ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์เศรษฐกิจและการปรับตัวของภาคการผลิตโลก: การเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน-จีนไต้หวันในประเทศไทยมีความเชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์เศรษฐกิจโลก และยุทธศาสตร์การลงทุนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะความสอดคล้องระหว่างนโยบาย "ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง" (Belt and Road Initiative: BRI) ของจีนกับนโยบาย Thailand 4.0 และการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของไทย ซึ่งต่างมุ่งส่งเสริมการเชื่อมโยงด้านการลงทุน การค้า โครงสร้างพื้นฐาน และการผลิตในภูมิภาค ทำให้ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในฐานะศูนย์กลางการผลิตและโลจิสติกส์ของอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2568)

ภายใต้ความตึงเครียดทางการค้าและแรงกดดันทางภูมิรัฐศาสตร์โลก ผู้ประกอบการจีนจำนวนมากได้ปรับกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจที่เรียกว่า China+1 (China Plus One) ซึ่งมุ่งเน้นการกระจายฐานการผลิตออกนอกประเทศจีนไปยังประเทศอื่นเพิ่มเติม เพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาฐานผลิตเพียงแห่งเดียว (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2568) อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันกลยุทธ์ดังกล่าวได้ยกระดับและพัฒนาไปสู่รูปแบบ China+N ซึ่งมีความยืดหยุ่นและเป็นระบบเครือข่ายมากขึ้น โดย N (Node) หมายถึงการสร้างฮับการจัดซื้อและการผลิตกระจายตัวอยู่ในหลายประเทศทั่วเอเชียพร้อมกัน เพื่อสร้างความยืดหยุ่นในห่วงโซ่อุปทานและลดการพึ่งพิงประเทศใดประเทศหนึ่งอย่างยั่งยืน ซึ่งในบริบทนี้ ประเทศไทยได้ก้าวขึ้นมาเป็นหนึ่งในจุดยุทธศาสตร์สำคัญในกลุ่มประเทศที่นักลงทุนจีนให้ความสนใจสูงสุด เนื่องจากความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน ห่วงโซ่อุปทานภาคอุตสาหกรรมที่เข้มแข็ง และทำเลที่ตั้งที่เชื่อมโยงกับตลาดอาเซียนได้อย่างไร้รอยต่อ

ปัจจัยเหล่านี้ไม่เพียงแต่กระตุ้นการลงทุนไหลของเม็ดเงินลงทุน แต่ยังนำไปสู่การเคลื่อนย้ายบุคลากรทักษะสูงและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากจีนเข้าสู่ประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำหน้าที่วางระบบการผลิตสมัยใหม่และถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ปัจจุบันดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนในประเทศไทยไม่ได้เกิดจากความต้องการแรงงานในระดับสถานประกอบการเพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของเศรษฐกิจโลก การปรับตัวของห่วงโซ่อุปทานระหว่างประเทศ

และความเชื่อมโยงของนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน ซึ่งส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายการลงทุน เทคโนโลยี และบุคลากรระหว่างสองประเทศมากขึ้นในช่วงที่ผ่านมา

4.3 ความต้องการแรงงานที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง : การลงทุนในอุตสาหกรรมสมัยใหม่จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีทักษะเฉพาะด้าน ทั้งด้านวิศวกรรม การออกแบบ การควบคุมคุณภาพ การบริหารโครงการ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในระยะเริ่มต้นของการลงทุน ผู้ประกอบการมักนำบุคลากรจากประเทศต้นทางเข้ามาปฏิบัติงานเพื่อวางระบบการผลิต ควบคุมมาตรฐาน และฝึกอบรมบุคลากรในประเทศ ส่งผลให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยส่วนหนึ่งเป็นแรงงานทักษะสูงและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

อีกปัจจัยหนึ่งที่อาจส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนในประเทศไทย คือ นโยบายของภาครัฐที่มุ่งดึงดูดบุคลากรทักษะสูงจากต่างประเทศผ่านโครงการ Long-Term Resident (LTR) Visa ซึ่งกำหนดสิทธิประโยชน์เพื่อจูงใจผู้เชี่ยวชาญ นักลงทุน และบุคลากรในอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศให้เข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น มาตรการดังกล่าวมีส่วนสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันในการดึงดูดบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เฉพาะทางจากต่างประเทศ เพื่อรองรับการลงทุนในอุตสาหกรรมสมัยใหม่และอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง (Board of Investment, n.d.; Thailand.go.th, 2023) ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีนในกลุ่มแรงงานทักษะสูงที่ปรากฏในช่วงหลายปีที่ผ่านมา

5. ผลกระทบต่อประเทศไทย

การเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวสัญชาติจีน-จีนได้ท่วในไทยก่อให้เกิดทั้งโอกาส ความเสี่ยง และประเด็นที่ควรติดตาม ดังนี้

5.1 ผลกระทบเชิงบวก

1) สนับสนุนการเติบโตของการลงทุนและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

การเพิ่มขึ้นของแรงงานจีนและจีนได้ท่วในไทยสะท้อนถึงการขยายตัวของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) โดยเฉพาะในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งมีการนำผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และวิศวกรจากบริษัทแม่เข้ามาในช่วงเริ่มต้นของโครงการ การเข้ามาของบุคลากรกลุ่มนี้ช่วยให้โครงการลงทุนสามารถเริ่มดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการจ้างงานแรงงานไทยในสายการผลิต การก่อสร้าง การขนส่ง และบริการสนับสนุน ตลอดจนสร้างอุปสงค์ต่อผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศ ในเชิงเศรษฐศาสตร์แรงงาน แรงงานต่างชาติทักษะสูงจึงมีบทบาทเป็นปัจจัยเอื้อให้เกิดการจ้างงานของแรงงานไทย (Employment Complementarity) มากกว่าการเข้ามาทดแทนแรงงานไทยในตำแหน่งทั่วไป

2) สนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้

แรงงานจีนส่วนใหญ่ที่เข้ามาในกิจการ BOI เป็นแรงงานที่มีทักษะเฉพาะด้าน เช่น วิศวกรรมระบบอัตโนมัติ การควบคุมคุณภาพ และการบริหารสายการผลิต ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการติดตั้งเครื่องจักร ถ่ายทอดเทคโนโลยี และพัฒนาระบบการผลิตสมัยใหม่หากมีการบริหารจัดการที่เหมาะสม การทำงานร่วมกัน

ระหว่างผู้เชี่ยวชาญต่างชาติกับแรงงานไทยจะช่วยยกระดับทักษะแรงงานไทย เพิ่มผลิตภาพแรงงาน และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทยในระยะยาว

3) ส่งเสริมการยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศ

การเพิ่มขึ้นของแรงงานจีนมีความสัมพันธ์กับการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เช่น ยานยนต์ไฟฟ้า (EV) แบตเตอรี่ อิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงกว่าภาคการผลิตแบบดั้งเดิม การลงทุนดังกล่าวมีส่วนสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านโครงสร้างเศรษฐกิจไทยไปสู่การผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมากขึ้น

4) กระตุ้นการพัฒนาทักษะแรงงานไทย

ความต้องการแรงงานทักษะสูงที่เพิ่มขึ้นเป็นแรงจูงใจให้ภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชนเร่งพัฒนาหลักสูตรและระบบฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพกำลังแรงงานของประเทศในระยะยาว

5) เพิ่มบทบาทของประเทศไทยในห่วงโซ่อุปทานโลก

การที่บริษัทจีนเลือกประเทศไทยเป็นฐานการผลิตสะท้อนถึงศักยภาพของประเทศไทยในการเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานระดับภูมิภาค โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและยานยนต์ไฟฟ้า ซึ่งจะช่วยสร้างโอกาสในการขยายการส่งออกและดึงดูดการลงทุนเพิ่มเติมในอนาคต

5.2 ผลกระทบเชิงลบ

1) ความเสี่ยงต่อการพึ่งพาแรงงานต่างชาติทักษะสูง หากประเทศไทยยังไม่สามารถผลิตกำลังคนที่มีทักษะตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมได้เพียงพอ ภาคการผลิตอาจต้องพึ่งพาผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศต่อเนื่อง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านเทคโนโลยีในระยะยาว

2) ความเสี่ยงต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ไม่เกิดขึ้นจริง แม้การนำผู้เชี่ยวชาญต่างชาติเข้ามาจะเปิดโอกาสในการถ่ายทอดองค์ความรู้ แต่หากไม่มีระบบหรือมาตรการกำกับดูแลที่เหมาะสม การถ่ายทอดเทคโนโลยีอาจไม่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้แรงงานไทยไม่ได้รับการพัฒนาทักษะตามที่ควร

3) ความเสี่ยงด้านการแข่งขันในตลาดแรงงานทักษะสูง การเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างชาติในตำแหน่งวิศวกร ผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหาร อาจทำให้แรงงานไทยต้องเผชิญการแข่งขันที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในสาขาที่ประเทศไทยยังขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะเฉพาะด้าน

4) ความเสี่ยงต่อการกระจุกตัวของการลงทุน ปัจจุบันแรงงานจีนส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในภาคการผลิตและพื้นที่อุตสาหกรรมหลัก หากการลงทุนกระจุกตัวในบางพื้นที่มากเกินไป อาจก่อให้เกิดแรงกดดันต่อโครงสร้างพื้นฐาน ตลาดที่อยู่อาศัย ระบบสาธารณสุข และบริการสาธารณะในพื้นที่ดังกล่าว

5) ความเสี่ยงจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลก เนื่องจากการจ้างงานแรงงานจีนมีความเชื่อมโยงกับการลงทุนระหว่างประเทศ หากเกิดการเปลี่ยนแปลงของนโยบายการค้า ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ หรือภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว อาจส่งผลให้การลงทุนและการจ้างงานในประเทศไทยได้รับผลกระทบตามไปด้วย

5.3 ประเด็นที่ควรติดตาม

1) ความเชื่อมโยงระหว่างการลงทุนกับการนำเข้าแรงงานต่างชาติ ควรติดตามว่าการเพิ่มขึ้นของแรงงานจีนเกิดขึ้นในอุตสาหกรรมใด จังหวัดใด และสอดคล้องกับโครงการลงทุนใหม่ของ BOI มากน้อยเพียงใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลคาดการณ์ความต้องการแรงงานในอนาคต

2) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอาชีพของแรงงานจีน ควรติดตามการเปลี่ยนแปลงของตำแหน่งงาน เช่น ผู้บริหาร วิศวกร นักวิจัย ช่างเทคนิค หรือแรงงานด้านบริการ เพื่อประเมินแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างเศรษฐกิจและตลาดแรงงานไทย

3) การกระจายตัวของแรงงานจีนในระดับพื้นที่ ควรติดตามการกระจายตัวตามจังหวัดและเขตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะพื้นที่ EEC และจังหวัดที่มีการลงทุนจากจีนสูง เพื่อเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนและโครงสร้างพื้นฐาน

4) สัดส่วนแรงงานไทยต่อแรงงานต่างชาติในกิจการเดียวกัน ควรศึกษาว่าแรงงานต่างชาติมีบทบาทเสริม (Complementary) หรือทดแทน (Substitutive) แรงงานไทยในแต่ละอุตสาหกรรม เพื่อใช้ประกอบการกำหนดนโยบายด้านแรงงานและการพัฒนาทักษะ

5) การถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ ควรติดตามว่าผู้เชี่ยวชาญต่างชาติมีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ให้แรงงานไทยมากน้อยเพียงใด รวมถึงผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาทักษะภายในสถานประกอบการ

6) ความต้องการทักษะของอุตสาหกรรมใหม่ ควรจัดทำฐานข้อมูลทักษะ (Skills Intelligence) ที่เชื่อมโยงข้อมูลการลงทุนกับตำแหน่งงาน เพื่อใช้วางแผนผลิตกำลังคนให้ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมในอนาคต

7) ผลกระทบของภูมิรัฐศาสตร์ต่อการเคลื่อนย้ายแรงงาน ควรติดตามความขัดแย้งทางการค้า นโยบายภาษี และมาตรการควบคุมการลงทุนของประเทศมหาอำนาจ ซึ่งอาจส่งผลต่อการย้ายฐานการผลิตและการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ

8) การใช้ระบบอัตโนมัติและปัญญาประดิษฐ์ (AI) ควรติดตามการนำ AI หุ่นยนต์ และระบบอัตโนมัติเข้ามาใช้ในโรงงานของนักลงทุนจีน เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างความต้องการแรงงานและทักษะที่จำเป็นในอนาคต

9) การเคลื่อนย้ายแรงงานภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ ควรติดตามผลของความตกลงการค้าและการลงทุน เช่น RCEP และความร่วมมือระดับภูมิภาคอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายบุคลากรทักษะสูงระหว่างประเทศสมาชิก

10) ประเด็นการป้องกันธุรกิจอำพรางและการใช้แรงงานต่างด้าวที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย การลงทุนจากต่างประเทศก่อให้เกิดความท้าทายในการกำกับดูแล โดยเฉพาะการป้องกันธุรกิจอำพราง (Nominee) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรูปแบบการจ้างงานและการบริหารจัดการแรงงานภายในกิจการ โดยเฉพาะหากมีการใช้แรงงานต่างด้าวหรือแรงงานสัญชาติจีนในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการอนุญาตทำงาน

6. แนวโน้มในระยะต่อไป

6.1 จากข้อมูลการเพิ่มขึ้นของแรงงานจีนในช่วงที่ผ่านมา ประกอบกับแนวโน้มการลงทุนของจีนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย คาดว่าในช่วง 3–5 ปีข้างหน้า จำนวนแรงงานจีนในประเทศไทยจะยังคงอยู่ในระดับสูง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง แม้อัตราการเติบโตอาจชะลอลงเมื่อเทียบกับช่วงเริ่มต้นของการย้ายฐานการผลิต

6.2 โครงสร้างการจ้างงานมีแนวโน้มเปลี่ยนไปสู่การใช้บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา วิศวกรรมซอฟต์แวร์ การออกแบบระบบอัตโนมัติ การบริหารข้อมูล และการดูแลโรงงานอัจฉริยะมากขึ้น

6.3 ภาคการผลิตจะเชื่อมโยงกับภาคบริการมากขึ้น โดยเฉพาะโลจิสติกส์ การบำรุงรักษา การเงิน การประกันคุณภาพ และบริการทางธุรกิจ ทำให้ความต้องการแรงงานทักษะสูงขยายตัวไปนอกภาคการผลิต

อย่างไรก็ตาม ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก นโยบายการค้าของประเทศมหาอำนาจ และการเร่งใช้ AI และระบบอัตโนมัติ อาจส่งผลให้รูปแบบการจ้างงานและความต้องการแรงงานเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องมีระบบติดตามและคาดการณ์ตลาดแรงงานอย่างต่อเนื่อง

7. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การเพิ่มขึ้นของแรงงานจีนเป็น "ตัวชี้นำล่วงหน้า" (Leading Indicator) ของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ ดังนั้น กระทรวงแรงงานควรเปลี่ยนบทบาทจากการติดตามจำนวนแรงงานต่างด้าว ไปสู่การใช้ข้อมูลดังกล่าวในการคาดการณ์ความต้องการกำลังคน (Labour Market Forecasting) การพัฒนาทักษะแรงงานไทย จากผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายรองรับการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมในอนาคต ดังนี้

7.1 จัดทำฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวทักษะสูง เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลใบอนุญาตทำงาน การลงทุนของ BOI กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมการจัดหางาน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และความต้องการแรงงานรายอุตสาหกรรม สำหรับใช้คาดการณ์ความต้องการกำลังคนในระดับอุตสาหกรรมและพื้นที่ เพื่อใช้วิเคราะห์ช่องว่างของกำลังคน การออกแบบหลักสูตร การแนะแนวอาชีพ การพัฒนาทักษะแรงงานไทย และสนับสนุนการกำหนดนโยบายแรงงาน

7.2 จัดทำแผนพัฒนากำลังคนรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยใช้ข้อมูลการเพิ่มขึ้นของแรงงานจีนเป็นสัญญาณในการวางแผนกำลังคนของประเทศ พร้อมบูรณาการการดำเนินงานระหว่างกระทรวงแรงงาน กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และภาคเอกชน เพื่อร่วมออกแบบหลักสูตรและพัฒนาทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ เช่น EV แบตเตอรี่ เซมิคอนดักเตอร์ หุ่นยนต์ ระบบอัตโนมัติ AI และดิจิทัล เพื่อเพิ่มศักยภาพแรงงานไทยและลดการพึ่งพาแรงงานต่างชาติในตำแหน่งทักษะสูง

7.3 ส่งเสริมกลไกการถ่ายทอดเทคโนโลยีในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนส่งเสริมให้สถานประกอบการจัดทำแผนการถ่ายทอดองค์ความรู้ การพัฒนาระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) โดยสนับสนุนการฝึกอบรมระหว่างผู้เชี่ยวชาญต่างชาติกับแรงงานไทย พร้อมติดตามผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นระบบ

7.4 เพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลและตรวจสอบมาตรฐานการทำงาน โดยต่อยอดกลไกการกำกับดูแลแรงงานต่างด้าวที่มีอยู่ เพื่อให้สามารถติดตามสถานการณ์การจ้างงานในกิจการที่มีการลงทุนจากต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเฝ้าระวังความเสี่ยงที่อาจเกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานต่างด้าวไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด หรือการประกอบกิจการผ่านตัวแทนอำพราง (Nominee) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นธรรมในการแข่งขันและมาตรฐานการจ้างงาน เพื่อป้องกันการแย่งอาชีพคนไทยและรักษาความเป็นธรรมในการแข่งขัน

เอกสารอ้างอิง

กรมประชาสัมพันธ์. (2569, 9 มีนาคม). BOI อนุมัติการขยายการลงทุนของผู้ผลิตแผงวงจรพิมพ์ (PCB) รายใหญ่ของโลก มูลค่า 65,000 ล้านบาท เสริมความแข็งแกร่งฐานการผลิตเทคโนโลยีขั้นสูงของไทย. <https://www.thailand.go.th/issue-focus-detail/boi-approves-thb65bn-expansion-by-worlds-top-pcb-maker-strengthening-thailands-high-tech-manufacturing-base>

จารุชาติ, ก. (2569, 31 พฤษภาคม). อ่านแผนฯ 15 จีน ผ่านการลงทุนในไทย โอกาสจริงหรือภาพลวงตา. ไทยรัฐออนไลน์. https://www.thairath.co.th/money/experts_pool/columnist/2936046

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (ม.ป.ป.). LTR Visa Thailand: Long-Term Resident Program. <https://ltr.boei.go.th/>

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2567, 31 ตุลาคม). ปีโอไอเผยลงทุน 9 เดือน พุ่งต่อเนื่อง ทะลุ 7.2 แสนล้านบาท สูงสุดรอบ 10 ปี ผุดฐานอุตสาหกรรมใหม่. <https://www.boei.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2568, 12 กุมภาพันธ์). ปีโอไอเผยยอดลงทุนปี 67 ทะลุ 1 ล้านล้านบาท สูงสุดเป็นประวัติการณ์. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2568, 11 พฤศจิกายน). แผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2566–2570.

Thailand.go.th. (2566, 2 มีนาคม). Long-Term Resident Visa (LTR) requirements. <https://thailand.go.th/public/issue-focus-detail/001-01-059>

The State Council Information Office of the People's Republic of China. (2023). *The Belt and Road Initiative: A key pillar of the global community of shared future*. Foreign Languages Press.

กลุ่มงานนโยบายเศรษฐกิจการแรงงานระหว่างประเทศ
กองเศรษฐกิจการแรงงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

ติดตามผลงานเพิ่มเติม
mol.go.th/important_facts_lab
ilep@mol.mail.go.th
0 2232 1551

SCAN ME

